

PŘEDMLUVA A OMLUVA

Nejdříve předmluva:

Dostáváte do rukou učebnici, jejíž rukopis vznikl v letech 2007 a 2008. Proč jsme se do toho tehdy vlastně pustili? Vzhledem k našemu věku se na mladickou nerozvážnost vymlouvat nemůžeme. Vlastně to ani pořádně nevíme. Ostatně, pro vznik rukopisu to není podstatné. Jisté je, že jsme rukopis dopsali a spolu s několika lidmi „věku váženého“ i s několika studenty jsme natočili i výukovou zvukovou nahrávku. A věřte nám, že jsme se u toho všichni báječně vyblbli.

Těž jsme měli spřízněného nakladatele ochotného knihu vydat, a ten zase měl známého výtvarníka ochotného knihu doplnit i po stránce výtvarné – nic tedy nebránilo tomu, aby učebnice na sklonku roku 2008 spatřila světlo světa.

Učebnice byla kompletně připravena k vydání. Jenže... Jenže přišla krize a s ní se to všechno tak nějak zhatilo. Naše téměř dvouletá práce šla do šuplíku na dlouhých pět let.

Pět let je zatraceně dlouhá doba a dost se může změnit, zvláště pokud společnost tíží ekonomická krize. A změnilo se toho opravdu hodně.

No... ale to ještě není všechno. I když to v roce 2013 opět začalo vypadat nadějně, nepovedlo se. Učebnice opět nevyšla.

Zkrátím to. Ještě několikrát to začalo vypadat nadějně, ale nikdy to nedopadlo. A tak – jak správně řekl můj kamarád a kolega Standa Zajíček – nebudeme tady věčně. Proto také nebudeme věčně čekat, až nakladatel najde prostředky na vydání tiskem. V roce 2018 jsme se rozhodli, že by byla věčná škoda, aby ta obrovská kupa práce jen tak zapadla, a tak že se s vámi o ni podělíme – holt – naprosto nezištně – na internetu. Učebnici jsem tedy přepracoval do barevné verze (původně měla vyjít černobíle), sám jsem dodělal nějaké neumělé grafické doplňky, aby to mělo alespoň o trochu větší šmrnc, no – a tady ji máte.

Ale přece jenom až tak úplně nezištně to nebude. Co po vás tedy budeme chtít? Jen jediné: Sdílejte. Sdílejte co možná nejvíc, ať naše práce nezapadne a dostane se k co největšímu počtu lidí. Vždyť pro ně – pro vás – jsme to vlastně všechno dělali.

Tolik předmluva. A nyní – omluva:

Dopustili jsme se totiž jedné školácké chyby: V učebnici jsme se pustili i do popisu brněnské současnosti a použili jsme odkazy na různé aktuální události – bohužel, vztahující se k roku 2008 – takže nám za tu dobu docela zastaraly. Popisovat současnost – to jsme fakt neměli dělat. A jelikož je text provázán i se zvukovou nahrávkou a zmíněné pasáže aktualizovat by znamenalo začít vlastně úplně znovu, rozhodli jsme se jít cestou jednodušší, a to na zmíněné úseky upozornit a vysvětlit je. Zde jsou:

Lekce 6: Úvodní článek o brněnských hospodách

Tady nezůstal kámen na kameni. Drtivá většina zmíněných hospod již neexistuje, jmenuje se jinak, čepují tam jiné pivo, atp.

Hospoda U Švejka již neexistuje. V těchto prostorách se dnes nachází restaurace Mori.

Restaurace Sředověká krčma byla zrušena, jelikož dům se kompletně rekonstruoval. A po rekonstrukci již nebyla obnovena.

Černohorský sklep se nyní nazývá Zlatá loď a černohorské pivo bylo nahrazeno Starobrnem a Heinekenem.

Restaurace U pandura již také neexistuje.

V prostorách Smíchovské pivnice se dnes nachází restaurace U tří čertů a čepují tam Bratčice. No a na dámskou obsluhu „nahore bez“ v pivnicích už můžeme také zapomenout. Tento experiment

prvního desetiletí 21. století zřejmě neměl takový ekonomický efekt, jak se od něj očekávalo, a tak hospody od něj postupně upustily. Jeptišky v Živé vodě najdete dodnes ☺.

Restaurace Dávné časy už také neexistuje. V jejich prostorách se nachází Vibe Club.

Ostatní podniky zmíněné v úvodním článku této lekce zatím existují (k měsíci květnu 2019).

Lekce 6: Recept

V prvním desetiletí 21. století celkem běžný zauzený kabanos se postupně vytratil z nabídky všech uzenářství. V popsaném receptu ho bez problémů můžete nahradit obyčejným kabanosem nebo špekáčkem.

Lekce 10: Úvodní článek

Stav budovy Národního muzea byl v prvním desetiletí 21. století skutečně tristní. Z fasády odpadávaly kusy omítky a štuky, takže bylo nebezpečné v okolí budovy se pohybovat. Na tuto situaci kolovala i nejedna anekdota. V současné době (květen 2019) už je generální rekonstrukce této budovy téměř hotova a muzeum bylo dokonce na nějakou chvíli slavnostně otevřeno (ku příležitosti stého výročí vzniku Československa). Nyní (květen 2019) je opět uzavřeno a probíhají dokončovací práce na úpravách interiérů.

Je možné, že pozornější čtenář najde ještě další neaktuální drobnosti. Za všechny tyto odchylky se vám omlouváme.

A nyní už vám přejeme příjemnou zábavu.

Aleš Marek, Brno, květen 2019

O ZVUKOVÉ NAHRÁVCE



Tímto symbolem jsou v učebnici označeny úseky, které si můžete poslechnout na zvukové nahrávce. Pro snadnější orientaci na zvukových nosičích je zde uveden seznam jednotlivých částí.

Cédo 1:

1.	Úvod	2:54
2.	Lekce 1 – Výslovnost (cvičení)	3:34
3.	Lekce 2 – Ze startu vod Adoša (úvodní článek)	4:31
4.	Lekce 2 – Kočičák, čokl a régna (píseň)	1:38
5.	Lekce 3 – Jak doklapat na Špilas (úvodní článek)	2:03
6.	Lekce 3 – Žgryndy hlava-mapa I (příslloví)	1:15
7.	Lekce 4 – Špicové štatl Brno – betálné ráj na hródě (úvodní článek)	4:51
8.	Lekce 4 – Vo křivé špici (píseň)	1:26
9.	Lekce 5 – Brněnský knajpy I – knajpy v kopru (úvodní článek)	6:57
10.	Lekce 5 – Echtvála Archimédy (zákon)	0:37
11.	Lekce 6 – Brněnský knajpy II – knajpy v lajfu (úvodní článek)	5:21
12.	Lekce 6 – Šropáli ze šaškecu se zeleným přelivem (recept)	3:18
13.	Lekce 7 – Fanoš Kocórkuj – kingál storek a voceli (úvodní článek)	5:28
14.	Lekce 7 – Žgryndy hlava-mapa II (příslloví)	1:25
15.	Lekce 8 – Štatl Brno ve špizu kilojarů (úvodní článek)	6:37
16.	Lekce 8 – Cvičení výslovnosti (lekce 8 – PM 1 B)	2:17
17.	Lekce 8 – Parnas (báseň)	2:10
18.	Lekce 9 – Vo tech, keří z Brna zahli kramle (úvodní článek)	7:14
19.	Lekce 9 – První kontakt (živý zvukový záznam)	1:00
20.	Lekce 9 – Nudlválu polka (píseň)	1:01
		celkový čas 1:05:37

Cédo 2:

1.	Lekce 10 – Fuj-štatl Prágl aneb V jaké džuzně to Cajzli vegetijó! (úvodní článek)	7:36
2.	Lekce 10 – Rohatcův loheč (živý zvukový záznam)	0:10
3.	Lekce 11 – Valdauf na kauf (úvodní článek)	3:57
4.	Lekce 11 – Cvičení výslovnosti (lekce 11 – PM 1 A)	1:52
5.	Lekce 11 – Makačky na bednu vod Fanóša Bartošovýho (hádky)	1:52
6.	Lekce 12 – Špica štaca vodmašťovna (úvodní článek)	5:58
7.	Lekce 12 – Echtvály Izy Nevtonovýho (zákon)	2:50
8.	Lekce 13 – Špicové vegáč v nedělu popoledňu (úvodní článek)	3:22
9.	Lekce 13 – Žankovy storky (srovnání žargonů)	2:38
10.	Lekce 13 – Žgryndy borců s vyfachčenéma budkama (citáty)	3:51
11.	Plotňácké horoskopáč těžce na rovinu (upřímný horoskop)	5:43
UKÁZKY Z ČÍTANKY		
12.	Vo nehodných kozích faganech (autorské čtení)	4:56
13.	Na pangétech Švarcavy (báseň)	2:36
14.	Poledňová šochtla (dramatizace básně)	3:27
15.	Jak dva nadržení raskeni zagrebovali do sna (autorské čtení)	9:43
16.	Jak lvi rumplujem vo katr (báseň)	1:03
17.	Doktor Dubské prohaz hróti (báseň)	0:41
18.	Čertisko a Kačena (autorské čtení)	4:52
19.	Savana-hokna s lajntuchem (báseň)	1:50
20.	Cajzlovské radovanec (závěrečná píseň)	1:05
		celkový čas 1:10:02

Osoby a obsazení:

Petra Olivová	lektorka, mutry duchál, Evča
Miloš Mencler	lektor, štatlař, Žanek
Aleš Marek	lektor, vypravěč, Velké Kiloš, Fanóš, Polednica, lochec, jekot
Jiřina Marková	lektorka, andělské, mutra
Stanislav Zajíček	Cajzl
Kateřina Menšíková	šropál – koc
Ondřej Veselý	šropál – konópek

Hudba:

Zuzana Marková	příčná flétna, altsaxofon
Pavel Žemla	klávesy
Ondřej Novotný	klávesy

Zpěv:

Hana Procházková	alt
Klára Marečková	soprán
Tereza Marečková	soprán
Stanislav Zajíček	hrdinný tenor

Texty písní:

Aleš Marek

Casting a cattering:

Stanislav Zajíček

Kaskadéři:

Ondřej Novotný, Jiřina Marková, Zuzana Marková

Záznam, střih, zvukové efekty:

Ondřej Novotný

Scénář a režie:

Aleš Marek, Stanislav Zajíček

Nahráno v letech 2007 a 2008 v nahrávacím studiu Gymnázia Matyáše Lercha v Brně, Žižkova 55